

Dijagnostika bolesti dojke

Ljerka Vidović, dr. med.,
specijalistica radiologije, subspecijalistica iz ultrazvuka u Specijalnoj bolnici
AGRAM - Poliklinici Zagreb

Karcinom dojke je najčešći maligni tumor u žena. U Hrvatskoj od karcinoma dojke godišnje oboli oko 2300 žena, a umire preko 900. Danas u Hrvatskoj jedna od 10 do 11 žena ima karcinom dojke, dok u SAD-u i razvijenim zemljama zapadne Europe karcinom dojke ima svaka osma žena. Međutim, u isto vrijeme znatno manje žena umire, što je posljedica bolje organiziranih preventivnih pregleda odnosno ranog otkrivanja bolesti.

Glavni čimbenici rizika za karcinom dojke su životna dob (iznad 35 godina), rana prva menstruacija i kasna menopauza, nerađanje, kasna dob pri prvoj trudnoći (prvorotkinje starije od 30 godina), karcinom dojke u prvom koljenu (majka, sestra ili kćer).

Prognoza i ishod liječenja ovise o stadiju razvoja bolesti pri otkrivanju, dok rano otkrivanje bolesti osigurava povoljniji ishod liječenja.

Stoga se preporučuju:

- ❖ Mjesečni **samopregledi** dojki poslije 20. godine života, u prvom dijelu menstrualnog ciklusa
- ❖ Godišnji **ultrazvučni** pregledi kod mlađih žena. Ultrazvuk kao metoda pregleda je sasvim bezopasan, može se provoditi višekratno i komforan je za pacijenticu, a razlikuje cistične od solidnih tumorskih tvorbi
- ❖ Dvogodišnji **mamografski** pregledi od 40. do 50. godine te godišnji mamografski pregledi poslije 50. godine. Mamografija omogućuje dijagnostiku patoloških promjena te otkrivanje tzv. mikrokalifikacija koje su karakteristika određenih karcinoma, a ne moraju se vidjeti na ultrazvuku
- ❖ Ciljane **citopunkcije vođene ultrazvukom** ili stereotaksijom kao najmanje invazivni dijagnostički postupak.
- ❖ **Biopsija** kao invazivna metoda podrazumijeva uzimanje veće količine tkiva za određivanje tipa tumora.

- ❖ **Magnetska rezonancija (MR)** dojke se provodi kod žena s dojkama žljezdanog, gustog parenhima uz pozitivnu obiteljsku anamnezu za karcinom dojke; kod sumnje na multicentričnost tumora, zahvaćenost prsnih mišića ili prisutnost tumora i u drugoj dojci te za praćenje rezultata liječenja iza kemoterapije i operacija, primjerice kod žena sa silikonskim implantatima kao zamjena za mamografiju, budući je kod takvih pacijentica ograničena mogućnost adekvatne kompresije pri mamografskom snimanju.

Zahvaljujući modernim dijagnostičkim uređajima moguća je rana dijagnostika bolesti dojke što osigurava povoljan ishod u liječenju pa možemo poručiti našim pacijenticama da je karcinom dojke gotovo u 90% slučajeva izlječiv, ako se na vrijeme otkrije što opravdava nužnost redovitih preventivnih pregleda.